

Fact Sheet

โรคอุจจาระร่วงจากไวรัสโนโร

ไวรัสโนโร (Norovirus) เป็นสาเหตุสำคัญของโรคอุจจาระร่วงในคนได้ทุกกลุ่มอายุแต่ักพบในกลุ่มเด็กโตและผู้ใหญ่ ซึ่งมักมีการระบาดในครอบครัวหรือชุมชนเดียวกัน เชื้อไวรัสเพียงแค่ 10-100 particles ก็สามารถทำให้เกิดอาการของโรคได้ การติดต่อเป็นแบบ foecal oral route และมีระยะฟักตัว 12-48 ชั่วโมง

ลักษณะของอาการผู้ป่วยจะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ปวดท้อง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย มีไข้ต่ำๆ อาการมักรุนแรงในเด็กเล็กและผู้สูงอายุเนื่องจากขาดน้ำ ปกติผู้ป่วยจะมีอาการดีขึ้นและหายได้เองภายใน 2-3 วัน แต่ในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงโดยเฉพาะในเด็กเล็ก หรือผู้สูงอายุอาจก่อให้เกิดการขาดน้ำได้ ดังนั้นควรดื่มน้ำเกลือแร่ โออาร์เอสเพื่อทดแทนการเสียน้ำและเกลือแร่ หรืออาจให้น้ำเกลือทางหลอดเลือดในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ปัจจุบันยังไม่มียาเฉพาะเจาะจงในการกำจัดเชื้อไวรัสนี้ อีกทั้งยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันการติดเชื้อโนโรไวรัส

การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจาย ไวรัสโนโรสามารถทำลายได้โดยการใช้ความร้อนที่ 60 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที หรือใช้ 1% Sodium hypochlorite ส่วนเชื้อที่ปนเปื้อนในน้ำนั้น สามารถใช้คลอรีนที่ความเข้มข้น 10 ppm ขึ้นไปในการทำลายเชื้อ การป้องกันคือล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่ โดยล้างให้ถูกวิธีและนานพอ (ไม่น้อยกว่า 20 วินาที) ก่อนรับประทานอาหารหรือปรุงอาหาร หลีกเลี่ยงน้ำและอาหารที่ไม่สะอาด รับประทานอาหารที่ปรุงสุก ใช้หลักการ “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ” ล้างผักและผลไม้ให้สะอาด ทำความสะอาดส่วนที่คนสัมผัสบ่อยๆ ผู้ป่วยควรหลีกเลี่ยงการทำอาหารให้ผู้อื่นรับประทาน เนื่องจากผู้ติดเชื้อสามารถแพร่เชื้อได้นาน 2 สัปดาห์แม้จะไม่มีอาการแล้วก็ตาม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจหาไวรัสโนโรโดยวิธี RT-PCR ซึ่งสามารถตรวจได้ในตัวอย่างผู้ป่วยที่เป็นอุจจาระ (Fresh stool) rectal swab อาเจียน โดยสามารถเก็บตัวอย่างอุจจาระและอาเจียน เก็บใส่ภาชนะที่สะอาด ปิดมิดชิด แยกใส่ถุงพลาสติกเพื่อไม่ให้หกเลอะเทอะ กรณี rectal swab อาจใช้ใน viral transport media ของไวรัสเอนเทอโร นอกจากนี้ในกรณีที่มีการระบาด สถาบันฯ สามารถตรวจหาเชื้อในตัวอย่างประเภตน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สงสัยว่าอาจเป็นแหล่งของการระบาดโดยเก็บใส่ภาชนะที่สะอาด ปิดมิดชิดปริมาณอย่างน้อย 500 มิลลิลิตร ตัวอย่างทั้ง 2 ชนิด ให้แช่เย็นแล้วนำส่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

สำหรับประเทศไทย มีการระบาดชัดเจนของไวรัสดังกล่าวมาเป็นระยะๆ โดยเฉพาะช่วงปลายปีที่มีอากาศเย็นมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 ต่อเนื่องมาทุกปี ปี พ.ศ. 2559 นี้ก็เช่นกันที่เริ่มมีการระบาดของโรคอุจจาระร่วงในหลายจังหวัดและสถาบันฯ ได้รับตัวอย่างผู้ป่วยในเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ซึ่งจากตัวอย่างที่ได้รับระหว่างวันที่ 11 พฤศจิกายน - 10 ธันวาคม 2559 จำนวน 179 ตัวอย่างจากการระบาดของโรคอุจจาระร่วง 17 แห่ง สามารถตรวจพบไวรัสโนโรได้ทั้งในตัวอย่างจากผู้ป่วยและน้ำกินน้ำใช้ด้วย